Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
EVGENI TANCHEV
15 päivänä heinäkuuta 2021 [1]

Asia C-725/19

IO
vastaan
Impuls Leasing România IFN SA

(Ennakkoratkaisupyyntö – Judecătoria Sectorului 2 Bucureşti (Bukarestin alueen 2 ensimmäisen asteen tuomioistuin, Romania))

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 93/13/ETY – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta – Tehokkuusperiaate – Täytäntöönpanomenettely – Kansallinen lainsäädäntö, joka estää tuomioistuinta, jossa on vastustettu täytäntöönpanoa, tutkimasta sopimusehtojen kohtuuttomuutta – Erillisen kanteen olemassaolo

I Johdanto

1. Tämä Judecătoria Sectorului 2 Bucureştin (Bukarestin alueen 2 ensimmäisen asteen tuomioistuin, Romania) esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY [2] tulkintaa. Se liittyy täytäntöönpanomenettelyyn, jonka perustana on leasing-sopimus, jolla on täytäntöönpanoperusteen asema.

2. Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse lähinnä siitä, ovatko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan menettelyssä, jossa kuluttaja riitauttaa täytäntöönpanon, kansallinen tuomioistuin ei voi tutkia joko omasta aloitteestaan (ex officio) tai kuluttajan pyynnöstä, ovatko sopimuksen ehdot kohtuuttomia, koska kuluttajalla on kansallisen lainsäädännön nojalla mahdollisuus nostaa erillinen kanne, jossa sopimusta voidaan tutkia sen määrittämiseksi, sisältyykö siihen kohtuuttomia ehtoja.

3. Unionin tuomioistuimessa on samanaikaisesti käsiteltävänä neljä muuta asiaa (C-600/19, C-693/19, C-831/19 ja C-869/19), joissa esitän ratkaisuehdotukseni samana päivänä kuin nyt käsiteltävässä asiassa. Nämä asiat perustuvat espanjalaisten ja italialaisten tuomioistuinten esittämiin ennakkoratkaisupyyntöihin, ja niissä tulee myös esille samankaltaisia ja mahdollisesti arkaluonteisia kysymyksiä, jotka liittyvät siihen, missä määrin kansallinen tuomioistuin on

[1] Alkuperäinen kieli: englanti.

[2] EYVL 1993, L 95, s. 29.

velvollinen tutkimaan viran puolesta sopimusehtojen kohtuuttomuutta direktiivin 93/13 tulkinnasta annetun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti ja sen suhdetta kansallisiin menettelyllisiin järjestelmiin.

4. Nyt käsiteltävä asia tarjoaa siten unionin tuomioistuimelle tilaisuuden kehittää direktiivin 93/13 mukaista kohtuuttomien sopimusehtojen tuomioistuinvalvontaa koskevaa oikeuskäytäntöään sellaisten nopeutettujen menettelyjen osalta, joissa velkojat perivät kulutusluottoja takaisin jäsenvaltioissa.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

5. Direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”

6. Direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.”

B Romanian oikeus

7. Direktiivi 93/13 saatettiin osaksi Romanian oikeutta elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisten sopimusten kohtuuttomista ehdoista 6.11.2000 annetulla lailla nro 193/2000 (legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori) (Monitorul Oficial al României, osa I, nro 560, 10.11.2000), sellaisena kuin se on muutettuna (jäljempänä laki nro 193/2000).

8. Siviiliprosessikoodeksin (codul de procedură civilă) 713 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on nyt voimassa lailla nro 310/2018 [3] tehdyn muutoksen jälkeen, säädetään seuraavaa:

”Jos täytäntöönpano perustuu muuhun täytäntöönpanoperusteeseen kuin tuomioistuimen ratkaisuun, täytäntöönpanon vastustamiseksi on mahdollista vedota täytäntöönpanoperusteeseen sisältyvän oikeuden perustaa koskeviin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin vain siinä tapauksessa, ettei laissa säädetä tällaisen täytäntöönpanoperusteen pätemättömäksi toteamiseksi erityisestä oikeussuojakeinosta, yleinen kanne mukaan luettuna.”

[3] Siviiliprosessikoodeksista annetun lain nro 134/2020 sekä muiden säädösten muuttamisesta ja täydentämisestä annettu laki nro 310/2018 (legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor normative act) (Monitorul Oficial al României, osa I, nro 1074, 18.12.2018; jäljempänä laki nro 310/2018), joka tuli voimaan 21.12.2018.

9. Siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentissa oli säädetty ennen sen muuttamista lailla nro 310/2018 seuraavaa:

”Jos täytäntöönpano perustuu muuhun täytäntöönpanoperusteeseen kuin tuomioistuimen ratkaisuun, täytäntöönpanon vastustamiseksi on mahdollista vedota täytäntöönpanoperusteeseen sisältyvän oikeuden perustaa koskeviin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin vain siinä tapauksessa, ettei laissa säädetä tällaisen täytäntöönpanoperusteen pätemättömäksi toteamiseksi erityisestä oikeussuojakeinosta.”

III Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymys

10. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan rahoittajana toiminut Impuls Leasing România IFN SA (jäljempänä Impuls Leasing) ja IO, joka on kuluttaja ja leasingvuokraaja, tekivät 20.8.2008 48 kuukauden leasingsopimuksen ajoneuvon käytöstä.

11. Myöhemmin IO ei enää kyennyt täyttämään sopimuksen mukaisia maksuvelvoitteita. Näin ollen hän palautti 19.3.2010 ajoneuvon Impuls Leasingille. Impuls Leasing myi 29.6.2010 kyseisen ajoneuvon kolmannelle osapuolelle 5 294,12 euron hintaan.

12. Impuls Leasing toimitti 15.10.2010 ulosottomiehelle mainittuun leasingsopimukseen perustuvan pakkotäytäntöönpanohakemuksen, joka koski IO:ta. Pakkotäytäntöönpanomenettely keskeytettiin 16.11.2016 sen jälkeen, kun saatavia oli peritty 5 168,28 Romanian leun (RON) (noin 1 200 euron) edestä, koska IO:lla ei ilmeisesti ollut enää ulosmitattavaa omaisuutta.

13. Impuls Leasing toimitti 26.3.2019 toiselle ulosottomiehelle samaan leasingsopimukseen perustuvan ja samoin IO:ta koskevan uuden pakkotäytäntöönpanohakemuksen, jossa se vaati jäljellä olevien saatavien eli 137 502,84 RON:in (noin 29 000 euroa) ulosmittaamista IO:lta.

14. Judecătoria Sectorului 2 București hyväksyi 12.4.2019 antamallaan määräyksellä kyseistä määrää täytäntöönpanokuluineen koskevan pakkotäytäntöönpanohakemuksen.

15. Ulosottomies vahvisti 8.5.2019 antamallaan määräyksellä täytäntöönpanokulut. Samana päivänä kyseinen ulosottomies pani toimeen pakkotäytäntöönpanotoimet, jotka annettiin tiedoksi IO:lle.

16. IO vastusti 24.5.2019 täytäntöönpanoa Judecătoria Sectorului 2 Bucureștissa, jossa hän vaati kyseisessä menettelyssä hyväksyttyjen pakkotäytäntöönpanotoimien kumoamista ja sopimuksen pakkotäytäntöönpanoa edeltäneen tilanteen palauttamista.

17. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että sopimukseen, jonka perusteella pakkotäytäntöönpanomenettely IO:ta vastaan aloitettiin, sisältyy tiettyjä ehtoja, joita voitaisiin pitää kohtuuttomina lain nro 193/2000 perusteella, jolla direktiivi 93/13 saatettiin osaksi Romanian oikeutta. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että sopimuksen 10.9.1 §:ssä määrätään, että jos leasingvuokraaja suorittaa jonkin suoritettavista maksuista myöhässä, rahoittajalla on oikeus soveltaa siihen viivästyskorkoa, joka on 0,35 prosenttia jäljellä olevasta saatavan määrästä kultakin viivästyspäivältä, minkä nojalla Impuls Leasing vaatii IO:ta maksamaan viivästyskorkoa 116 723,73 RON:ia (noin 25 000 euroa), kun sopimuksen kokonaisarvo oli 9 232,07 euroa. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että sopimuksen 13 § koskee sen vahingonkorvauksen suuruutta, jota rahoittaja voi vaatia, jos

leasingvuokraaja laiminlyö sopimusvelvoitteensa, ja että tämän ehdon perusteella Impuls Leasing vaatii IO:ta korvaamaan muun muassa pääomien erotuksena 25 155,43 RON:ia (noin 5 300 euroa) ja maksamattomista laskuista 13 453,96 RON:ia (noin 2 800 euroa).

18. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää, että ennen kuin siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momenttia muutettiin lailla nro 310/2018, kansallinen tuomioistuin saattoi sen nojalla tutkia sopimusehtojen kohtuuttomuutta täytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä, koska leasingsopimusten pätemättömäksi toteamiseksi ei ollut käytettävissä kyseisessä säännöksessä tarkoitettua erityistä oikeussuojakeinoa. Sitä vastoin siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla lailla, nykyisessä versiossa, jota sovelletaan pääasian oikeudenkäynnissä, näin on vain silloin, jos tällaisten sopimusten pätemättömäksi toteamiseksi ei ole käytettävissä oikeussuojakeinoa, yleinen kanne mukaan luettuna. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että koska kuluttaja voi nostaa lain nro 193/2000 nojalla tämäntyyppisen yleisen kanteen, jonka yhteydessä tällaisia sopimuksia voidaan tutkia sen määrittämiseksi, sisältyykö niihin kohtuuttomia ehtoja, kansallinen tuomioistuin ei voi enää tutkia sopimusehtojen kohtuuttomuutta täytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä.

19. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, tehokkuusperiaatteen mukaisesti unionin oikeudessa kuluttajille annettujen oikeuksien käyttöä ei saa tehdä kansallisilla pakkotäytäntöönpanomekanismeilla käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi ja että näitä oikeuksia voidaan suojella tehokkaasti vain, jos kansallisessa menettelyllisessä järjestelmässä on mahdollista tutkia sopimusehtojen mahdollista kohtuuttomuutta viran puolesta myös pakkotäytäntöönpanomenettelyn yhteydessä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on näin ollen epävarma siitä, onko siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 319/2018, direktiivin 93/13 mukainen, koska kuluttajat velvoitetaan nostamaan yleinen kanne eivätkä he voi käyttää kyseisessä direktiivissä annettuja oikeuksiaan vastustamalla täytäntöönpanoa.

20. Tässä tilanteessa Judecătoria Sectorului 2 Bucureşti päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiiviä 93/13/ETY tehokkuusperiaate huomioon ottaen tulkittava siten, että se on esteenä täytäntöönpanon vastustamisen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan Romanian voimassa olevan lainsäädännön (siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 310/2018) kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan täytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä tuomioistuimen ei ole kuluttajan pyynnöstä taikka viran puolesta mahdollista tutkia, ovatko täytäntöönpanoperusteena olevan leasingsopimuksen ehdot kohtuuttomia, koska on mahdollista nostaa yleinen kanne, jolla kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan väliset sopimukset voidaan saattaa tutkittaviksi kyseisessä direktiivissä tarkoitetun ehtojen kohtuuttomuuden osalta?”

21. Kirjallisia huomautuksia unionin tuomioistuimessa esittivät Impuls Leasing ja Euroopan komissio. Edellä mainittujen lisäksi IO ja Romania hallitus osallistuivat 27.4.2021 pidettyyn istuntoon.

IV Yhteenveto asianosaisten ja muiden osapuolten lausumista

22. IO:n mukaan pakkotäytäntöönpanomenettely on nopeutettu hakemuslainkäyttömenettely, jossa tuomioistuin päättää pakkotäytäntöönpanon hyväksymisestä seitsemän päivän kuluessa hakemuksen tekemisestä antamalla suljetuin ovin asiaa koskevan määräyksen haastamatta asianosaisia. IO korostaa, ettei pakkotäytäntöönpanon hyväksymisestä annettavaa määräystä voi riitauttaa muuten kuin vastustamalla täytäntöönpanoa.

23. Impuls Leasing väittää, ettei ennakkoratkaisukysymystä voida ottaa tutkittavaksi, koska se koskee kansallisen prosessioikeuden tulkintaa, ja se väittää toissijaisesti, ettei siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 310/2018, ole ristiriidassa direktiivin 93/13 kanssa. Sen näkemyksen mukaan riita-asian osapuolten mahdollisuus nostaa yleinen kanne ei rajoita niiden menettelyllisiä oikeuksia, ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen kansallisilla tuomioistuimilla on oikeus tutkia viran puolesta sopimusehtojen kohtuuttomuutta direktiivin 93/13 valossa myös pakkotäytäntöönpanomenettelyn yhteydessä, joten kuluttajia suojataan tehokkaasti.

24. Romanian hallitus katsoo, ettei direktiivi 93/13 ole esteenä kyseessä olevalle kansalliselle lainsäädännölle. Se selittää, että pakkotäytäntöönpanomenettely perustuu tuomioistuinratkaisuun tai täytäntöönpanoperusteeseen, mukaan lukien nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan sopimuksen kaltaiset leasingsopimukset.[4] Aloittaakseen pakkotäytäntöönpanomenettelyn velkoja esittää toimivaltaiselle ulosottomiehelle hakemuksen, minkä jälkeen kyseinen ulosottomies pyytää tuomioistuinta antamaan määräyksen pakkotäytäntöönpanon hyväksymisestä. Tuomioistuin päättää määräyksen antamisesta lyhyessä määräajassa hakemuslainkäyttömenettelyssä haastamatta asianosaisia. Tässä yhteydessä tuomioistuin tarkistaa, että tietyt muotovaatimukset täyttyvät, eikä se voi evätä pakkotäytäntöönpanoa sillä perusteella, että täytäntöönpanoperusteeseen sisältyy kohtuuttomia ehtoja.

25. Romanian hallitus huomauttaa, että velallinen voi pakkotäytäntöönpanoa vastustamalla vaatia pakkotäytäntöönpanon hyväksymisestä annetun määräyksen kumoamista 15 päivän kuluessa. Koska kyseinen määräys ei ole lainvoimainen, se voidaan riitauttaa silloin, kun velallinen vastustaa pakkotäytäntöönpanoa, ja koska sopimusehtojen kohtuuttomuuteen ei voida vedota myöskään tämän 15 päivän määräajan sisällä, prekluusio ei tule kyseeseen. Siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 310/2018, kuluttaja ei velallisena voi vedota sopimusehtojen kohtuuttomuuteen pakkotäytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä, koska hän voi nostaa yleisen kanteen, joka on erillinen kanne, joka ei vanhene ja jonka yhteydessä voidaan harjoittaa kohtuuttomia sopimusehtoja koskevaa valvontaa. Kyseisessä kanteessa kuluttaja voi vaatia pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä, mitä unionin tuomioistuin ei tarkastellut 6.11.2019 antamassaan määräyksessä BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital.[5] Romanian hallitus väittää, että pakkotäytäntöönpano voidaan keskeyttää nopeutetusti, jos sen kiireellisyys osoitetaan, että edellytykset, joiden täyttyessä pakkotäytäntöönpano voidaan keskeyttää kyseisen kanteen yhteydessä, ovat samat kuin ne, joiden täyttyessä pakkotäytäntöönpano keskeytettäisiin sen vastustamisen yhteydessä, ja että vakuuden asettamista koskevat kyseisen kanteen yhteydessä samat säännöt kuin pakkotäytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä.

[4] Romanian hallitus esittää, että äskettäisten lainsäädäntöuudistusten, joita ei voida soveltaa ajallisesti pääasian oikeudenkäynnissä, mukaisesti leasingsopimukset, joissa lesingvuokraaja on kuluttaja, eivät enää ole täytäntöönpanoperusteita.

[5] C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950.

26. Komissio katsoo, että direktiivi 93/13 on esteenä kyseessä olevalle kansalliselle lainsäädännölle. Sen näkemyksen mukaan siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 310/2018, liittyy huomattava riski siitä, että kuluttajat jäävät vaille direktiivissä 93/13 taattua suojaa. Vaikka yleisen kanteen nostamiselle ei olekaan asetettu määräaikaa, sillä ei ole vaikutusta pakkotäytäntöönpanomenettelyyn, joka voidaan siten toteuttaa ennen kuin tuomioistuin on kyseistä kannetta käsitellessään todennut kohtuuttomat ehdot pätemättömiksi, ja vaikka kuluttajalla on mahdollisuus vaatia pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä kyseisen kanteen yhteydessä, siviiliprosessikoodeksin 719 §:n 2 momenttiin sisältyvästä vaatimuksesta antaa vakuus, joka lasketaan riidan arvon perusteella, voi aiheutua kuluttajalle suuria kustannuksia, mikä voi saada hänet luopumaan tällaisen kanteen nostamisesta. Kuten komissio väitti istunnossa, nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva tilanne on huonompi kuin se, jonka perusteella annettiin 6.11.2019 määräys BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital,[6] koska kansallisella tuomioistuimella ei ole mahdollisuutta tutkia sopimusehtojen kohtuuttomuutta missään pakkotäytäntöönpanomenettelyn vaiheessa ja kuluttaja on velvollinen nostamaan erillisen kanteen, mikä on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettujen vaatimusten vastaista.

V Asian tarkastelu

27. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksessään lähinnä, ovatko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta tehokkuusperiaate huomioon ottaen esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan täytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä tuomioistuimen ei ole kuluttajan pyynnöstä tai viran puolesta mahdollista tutkia, ovatko täytäntöönpanoperusteena olevan sopimuksen ehdot kohtuuttomia, koska kuluttajan on mahdollista nostaa erillinen kanne, jonka yhteydessä sopimusta voidaan tutkia sen määrittämiseksi, sisältyykö siihen kohtuuttomia ehtoja.

28. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, tämän kysymyksen taustalla ovat pakkotäytäntöönpanomenettelyä koskevat, Romanian oikeudessa säädetyt menettelylliset järjestelyt, joiden mukaan – sen jälkeen, kun siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momenttia muutettiin lailla nro 310/2018 (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 8 ja 9 kohta) – tuomioistuin, jossa pakkotäytäntöönpanoa vastustetaan, ei voi enää tutkia sopimusehtojen kohtuuttomuutta, koska on olemassa erillinen kanne, joka kuluttajan on nostettava ja jonka yhteydessä voidaan harjoittaa kohtuuttomien sopimusehtojen valvontaa direktiivin 93/13 mukaisesti.

29. Jotta nyt käsiteltävässä asiassa esitettyyn kysymykseen voidaan vastata, käsittelen ensin Impuls Leasingin tämän kysymyksen tutkittavaksi ottamisesta esittämiä väitteitä (A jakso). Sen jälkeen tarkastelen unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee kansallisen tuomioistuimen viran puolesta harjoittamaa kohtuuttomien ehtojen valvontaa direktiivin 93/13 nojalla (B jakso), ja kyseisessä oikeuskäytännössä kehitettyjen periaatteiden soveltamista nyt käsiteltävän asian olosuhteisiin (C jakso).

30. Tämän tarkastelun perusteella olen tullut siihen tulokseen, että nyt käsiteltävässä asiassa esitetty ennakkoratkaisukysymys voidaan ottaa tutkittavaksi ja että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta ovat tehokkuusperiaate huomioon ottaen esteenä kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle.

[6] C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950.

A Tutkittavaksi ottaminen

31. Impuls Leasingin esittämien väitteiden mukaan nyt käsiteltävässä asiassa esitettyä ennakkoratkaisukysymystä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska se koskee kansallisen oikeuden tulkintaa.

32. Näitä väitteitä ei mielestäni voida hyväksyä.

33. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan sen ratkaistavaksi saatetun riita-asian tosiseikat ja arvioimaan niitä sekä tulkitsemaan ja soveltamaan kansallista lainsäädäntöä. Näin ollen silloin, kun kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on lähtökohtaisesti ratkaistava se.[7]

34. Koska nyt käsiteltävässä asiassa kysymys koskee direktiivin 93/13 tulkintaa, unionin tuomioistuin on toimivaltainen lausumaan siitä.

35. Katson näin ollen, että nyt käsiteltävässä asiassa esitetty ennakkoratkaisukysymys voidaan ottaa tutkittavaksi.

B Kansallisten tuomioistuinten viran puolesta harjoittamaa kohtuuttomien ehtojen valvontaa koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

36. Direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia.[8] Saman direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä johdanto-osan 24. perustelukappaleen kanssa, jäsenvaltiot velvoitetaan säätämään riittävistä ja tehokkaista keinoista kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.[9] Näistä säännöksistä on annettu laajasti oikeuskäytäntöä, ja esitän pääpiirteittäin tähän oikeuskäytäntöön perustuvat sovellettavat periaatteet, jotka koskevat kansallisen tuomioistuimen velvollisuutta tutkia viran puolesta sopimusehtojen kohtuuttomuutta ja tämän velvollisuuden laajuutta ja jotka ovat kaikkein merkityksellisimpiä käsiteltävässä asiassa esittämäni arvioinnin kannalta.

1. Viran puolesta harjoitettavaa valvontaa koskevan kansallisen tuomioistuimen velvollisuuden olemassaolo

37. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä 93/13 toteutettu suojajärjestelmä perustuu ajatukseen siitä, että kuluttaja on elinkeinonharjoittajaan nähden heikompi osapuoli sekä neuvotteluaseman että tietojen puolesta, mikä johtaa kuluttajan sitoutumaan elinkeinonharjoittajan ennakolta laatimiin sopimusehtoihin ilman, että hän voisi vaikuttaa niiden

7 Ks. tuomio 29.4.2021, Rzecznik Praw Obywatelskich (C-19/20, EU:C:2021:341, 64 kohta).

8 Ks. tuomio 27.1.2021, Dexia Nederland (C-229/19 ja C-289/19, EU:C:2021:68, 57 kohta). Ks. myös direktiivin 93/13 johdanto-osan 21. perustelukappale. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta on pakottava säännös, jolla pyritään korvaamaan muodollinen tasapaino, joka sopimuksessa perustetaan sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien välille, todellisella tasapainolla, jolla voidaan palauttaa sopimuspuolten välinen yhdenvertaisuus. Ks. tuomio 11.3.2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, 24 kohta).

9 Ks. tuomio 9.7.2020, Raiffeisen Bank ja BRD Groupe Societé Générale (C-698/18 ja C-699/18, EU:C:2020:537, 52 kohta).

sisältöön.[10] Direktiivissä 93/13 tarkoitetun suojan varmistamiseksi kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välistä epätasa-arvoista tilannetta voidaan tasoittaa ainoastaan sopimuspuolten ulkopuolisella aktiivisella toiminnalla.[11]

38. Kun otetaan huomioon sen yleisen edun luonne ja merkityksellisyys, johon direktiivillä 93/13 turvattu kuluttajansuoja perustuu, kansallisella tuomioistuimella on aina, kun sillä on käytössään tämän edellyttämät oikeudelliset seikat ja tosiseikat, velvollisuus viran puolesta tutkia sopimusehdon kohtuuttomuus ja näin korjata sitä epätasapainoa, joka vallitsee kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välillä.[12] Tämä velvollisuus on itse asiassa keino saavuttaa direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa säädetty lopputulos, nimittäin estää se, että kohtuuton sopimusehto sitoo kuluttajaa, ja edistää saman direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa mainitun tavoitteen saavuttamista, siltä osin kuin tällaisella tutkimisella voi olla ennalta ehkäisevä vaikutus ja se voi auttaa tekemään lopun kohtuuttomien ehtojen käytöstä kuluttajasopimuksissa.[13]

2. Kansalliselle tuomioistuimelle kuuluvan viran puolesta harjoitettavaa valvontaa koskevan velvollisuuden laajuus

39. Yhtä vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä 93/13 velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään järjestelmästä, jolla varmistetaan, että kaikki sellaiset sopimusehdot, joista ei ole erikseen neuvoteltu, voidaan tutkia niiden mahdollisen kohtuuttomuuden arvioimiseksi.[14] Unionin tuomioistuin on myös korostanut, että niiden tuomioistuinmenettelyjen erityispiirteet, jotka käydään kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välillä kansallisen oikeuden mukaan, eivät saa muodostua tekijäksi, joka saattaisi vaikuttaa siihen oikeussuojaan, joka kuluttajien on saatava direktiivin 93/13 nojalla.[15]

40. Vaikka unionin tuomioistuin on määritellyt monessa suhteessa ja direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan vaatimukset huomioon ottaen tavan, jolla kansallisen tuomioistuimen on taattava kuluttajien tähän direktiiviin perustuvien oikeuksien suojaaminen, on kuitenkin todettava, että unionin tason yhdenmukaistamisen puuttuessa sopimusehtojen väitetyn kohtuuttomuuden tutkimiseen sovellettavat menettelysäännöt kuuluvat jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksen piiriin, kunhan ne eivät ole epäedullisempia kuin säännöt, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion kansallisen oikeuden soveltamisalaan kuluvia tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä ne saa olla sellaisia, että unionin oikeudessa kuluttajille tunnustettujen oikeuksien käyttäminen on mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate).[16]

41. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on todettu tehokkuusperiaatteesta, että kaikkia sellaisia tapauksia, joissa on kyse siitä, tekeekö kansallinen menettelysäännös unionin oikeuden soveltamisen mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi, on tarkasteltava ottaen huomioon tämän säännöksen merkitys koko menettelyssä, sen kulku sekä sen erityispiirteet sekä tarvittaessa

10 Ks. tuomio 27.6.2000, Océano Grupo Editorial ja Salvat Editores (C-240/98–C-244/98, EU:C:2000:346, 25 kohta) ja tuomio 26.3.2019, Abanca Corporación Bancaria ja Bankia (C-70/17 ja C-179/17, EU:C:2019:250, 49 kohta).

11 Ks. tuomio 9.11.2010, VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659, 48 kohta) ja tuomio 11.3.2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, 25 kohta).

12 Ks. tuomio 4.6.2009, Pannon GSM (C-243/08, EU:C:2009:350, 31 ja 32 kohta) ja tuomio 4.6.2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, 37 kohta).

13 Ks. tuomio 9.7.2015, Bucura (C-348/14, ei julkaistu, EU:C:2015:447, 42 kohta).

14 Ks. tuomio 3.3.2020, Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138, 44 kohta).

15 Ks. tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, 50 kohta).

16 Ks. tuomio 26.6.2019, Kuhar (C-407/18, EU:C:2019:537, 45 ja 46 kohta).

kansallisen tuomioistuinjärjestelmän perustana olevat periaatteet, joita ovat muun muassa puolustautumisoikeuksien suojaaminen, oikeusvarmuuden periaate sekä oikeudenkäynnin moitteeton kulku. [17]

42. Unionin tuomioistuin on myös todennut, että sitä, että kuluttaja voi vedota direktiivissä 93/13 taattuun suojaan ainoastaan, jos hän saattaa vireille tuomioistuinmenettelyn, ei sellaisenaan voida pitää tehokkuusperiaatteen vastaisena, sillä kyseinen oikeussuoja perustuu olettamaan, jonka mukaan jokin sopimuspuolista on aiemmin saattanut asian vireille kansallisissa tuomioistuimissa. [18] Kun otetaan huomioon direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohta ja tehokkuusperiaate, riittäviin ja tehokkaisiin keinoihin kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi kuluttajien kanssa tehdyissä sopimuksissa on kuuluttava säännöksiä, joilla voidaan taata kuluttajille tehokas oikeussuoja antamalla heille mahdollisuus riitauttaa tuomioistuimessa tällainen sopimus, myös sen pakkotäytäntöönpanovaiheessa, kohtuullisin menettelyllisin edellytyksin siten, ettei heidän oikeuksiensa käyttämiselle ole asetettu ehtoja, erityisesti määräaikoja tai kustannuksia, jotka rajoittavat direktiivissä 93/13 taattujen oikeuksien käyttämistä. [19]

43. Unionin tuomioistuin on todennut erityisesti, että kuluttajille direktiivillä 93/13 myönnettyjen oikeuksien tehokas suojelu voidaan taata vain sillä edellytyksellä, että kansallinen prosessuaalinen järjestelmä mahdollistaa sen, että maksamismääräysmenettelyvaiheessa tai maksamismääräyksen täytäntöönpanovaiheessa voidaan viran puolesta tarkistaa, sisältyykö kyseiseen sopimukseen mahdollisesti kohtuuttomia ehtoja. [20] Siinä tapauksessa, ettei ole säädetty, että kansallinen tuomioistuin valvoo viran puolesta kyseisen sopimuksen sisältämien ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta maksamismääräyksen täytäntöönpanovaiheessa, kansallisen lainsäädännön on katsottava heikentävän direktiivissä 93/13 säädetyn suojan tehokkuutta, jos siinä ei säädetä tällaisesta tarkastuksesta määräyksen antamisvaiheessa tai jos tällaisesta tarkastuksesta on säädetty pelkästään annetun maksamismääräyksen vastustamisvaiheessa, jos on olemassa vähäistä suurempi vaara siitä, ettei kuluttaja vastusta määräystä edellytetyllä tavalla siksi, että tätä tarkoitusta varten varattu määräaika on huomattavan lyhyt, tai kun otetaan huomioon oikeudenkäynnistä aiheutuvien kustannusten suuruus verrattuna riidanalaisen saatavan suuruuteen tai koska kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä velvoitteesta toimittaa hänelle kaikkia tarpeellisia tietoja, jotta hän voi määrittää oikeuksiensa laajuuden. [21] Direktiivi 93/13 on siis esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa sallitaan maksamismääräyksen antaminen ilman, että kuluttaja voisi missään menettelyn vaiheessa saada takeita siitä, että tuomari tarkastaa, ettei kyseinen sopimus sisällä kohtuuttomia ehtoja. [22]

17 Ks. tuomio 22.4.2021, PROFI CREDIT Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, 53 kohta).

18 Ks. tuomio 1.10.2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, 63 kohta).

19 Ks. vastaavasti tuomio 26.6.2019, Kuhar (C-407/18, EU:C:2019:537, 57 kohta).

20 Ks. tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 44 kohta) ja määräys 6.11.2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital (C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950, 25 kohta).

21 Ks. tuomio 20.9.2018, Danko ja Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, 46 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta) ja määräys 6.11.2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital (C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950, 26 kohta). Tältä osin unionin tuomioistuin on katsonut, että suuret kulut voivat sinänsä saada kuluttajan luopumaan täytäntöönpanon vastustamisesta tai kanteen nostamisesta direktiiviin 93/13 perustuvien oikeuksien vaatimiseksi. Ks. tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 68 kohta) ja tuomio 16.7.2020, Caixabank ja Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-224/19 ja C-259/19, EU:C:2020:578, 98 ja 99 kohta).

22 Ks. tuomio 20.9.2018, Danko ja Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, 49 kohta) ja määräys 6.11.2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital (C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950, 28 kohta).

44. Unionin tuomioistuin on lisäksi korostanut turvaamistoimien, pakkotäytäntöönpanomenettelyn keskeyttäminen mukaan luettuna, merkitystä, kun turvaamistoimien määrääminen on tarpeen asianomaista pääasiakysymystä käsittelevän tuomioistuimen, jolla on toimivalta selvittää täytäntöönpanon perustana olevan sopimuksen ehdon kohtuuttomuus, lopullisen ratkaisun täyden tehokkuuden takaamiseksi. [23]

45. Esimerkiksi 26.6.2019 antamassaan tuomiossa Kuhar [24] unionin tuomioistuin katsoi, että tehokkuusperiaatteen valossa tulkittuna direktiivi 93/13 on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kiinnitysluottosopimuksen pakkotäytäntöönpanoa koskevaa hakemusta käsittelevällä tuomioistuimella ei ole kuluttajan vaatimuksesta eikä viran puolesta mahdollisuutta tutkia, ovatko sopimuksen ehdot kohtuuttomia, ja tällä perusteella keskeyttää haettua pakkotäytäntöönpanoa. Unionin tuomioistuin etenkin totesi, että kuluttajan mahdollisuudelle vaatia pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä asetettiin tiukat menettelylliset vaatimukset ja sen edellytyksenä oli vakuuden asettaminen velkojan vaatimuksesta, mikä teki tällaisen keskeyttämistoimenpiteen toteutumisen käytännössä lähes mahdottomaksi, koska on todennäköistä, että maksamatta jättäneellä velallisella ei ole tarvittavia taloudellisia varoja vaaditun vakuuden asettamiseksi. Unionin tuomioistuin lisäksi korosti, että se, että ehtojen mahdollisen kohtuuttomuuden tutkimisen suorittaa ainoastaan myöhemmin tarvittaessa tuomioistuin, joka käsittelee tällaisten kohtuuttomien ehtojen pätemättömyyttä koskevaa kuluttajan nostamaa kannetta, ei selvästikään riitä takaamaan direktiivillä 93/13 tavoiteltavan kuluttajien suojelun täyttä tehokkuutta. Jos pakkotäytäntöönpanohakemusta käsittelevä tuomioistuin ei voi keskeyttää täytäntöönpanoa, on todennäköistä, että kiinnitetyn kiinteistön ulosmittaus saatetaan loppuun ennen kuin asiakysymystä käsittelevä tuomioistuin antaa ratkaisunsa, minkä seurauksena kuluttaja saa vain jälkikäteistä suojaa taloudellisen korvauksen muodossa, niin että tällainen suoja on epätäydellinen ja riittämätön eikä siten ole riittävä eikä tehokas keino kohtuuttoman ehdon käytön lopettamiseksi direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

46. On myös selvennettävä, että 6.11.2019 annettu määräys BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital [25] koski Romanian oikeuden mukaista pakkotäytäntöönpanomenettelyä tilanteessa, joka oli syntynyt ennen siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentin muuttamista lailla nro 310/2018. Kyseisessä määräyksessä unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivi 93/13 oli esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädettiin 15 päivän määräajasta, jonka kuluessa kuluttaja voi pakkotäytäntöönpanoa vastustamalla vedota sopimusehtojen kohtuuttomuuteen, vaikka kuluttajalla oli kansallisen oikeuden mukaan oikeus panna vireille erillinen menettely, johon ei sovellettu mitään määräaikaa mutta jolla ei ollut vaikutusta pakkotäytäntöönpanomenettelyyn. Unionin tuomioistuin korosti, että jos pakkotäytäntöönpanomenettely saatetaan päätökseen ennen kuin tuomioistuin antaa ratkaisun erillisessä menettelyssä, kuluttaja saa tällaisella ratkaisulla vain jälkikäteistä suojaa, joka on epätäydellinen ja riittämätön direktiivin 93/13 kannalta ja siten sen 7 artiklan 1 kohdan tavoitteen vastainen.

47. Edellä esitetystä oikeuskäytännöstä seuraa näin ollen, ettei jäsenvaltioiden tarvitse direktiivin 93/13 nojalla ottaa käyttöön erityistä menettelyllistä järjestelmää kohtuuttomien sopimusehtojen valvontaa varten, edellyttäen että ne noudattavat unionin oikeudesta, vastaavuus- ja tehokkuusperiaate mukaan luettuina, johtuvia velvoitteitaan ja näin ollen varmistavat, että kansallinen tuomioistuin tutkii minkä tahansa sopimusehdon kohtuuttomuuden menettelystä

[23] Ks. tuomio 1.10.2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, 44 ja 45 kohta).

[24] C-407/18, EU:C:2019:537, erityisesti 60–63 ja 68 kohta.

[25] C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950, erityisesti 29–34 kohta.

riippumatta. Sopimusehdon kohtuuttomuutta on tutkittava viran puolesta joko ensimmäisessä tuomioistuimessa tai toisessa tuomioistuimessa, käsitteleepä se sitten pakkotäytäntöönpanoa tai asiakysymystä, menettelyssä, jonka kuluttaja voi panna vireille, kunhan ei ole olemassa merkittävää riskiä siitä, ettei kuluttaja käytä tiettyä menettelyllistä mahdollisuutta, jolloin direktiivin 93/13 mukainen kohtuuttomien sopimusehtojen valvonta ei ole mahdollista.

48. Nyt käsiteltävän asian olosuhteita on tutkittava näiden unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä kehitettyjen periaatteiden valossa.

C Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä kehitettyjen periaatteiden soveltaminen nyt käsiteltävän asian olosuhteisiin

49. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ja Romanian hallituksen ja komission huomautuksista ilmenee, nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevalla pakkotäytäntöönpanomenettelyllä on seuraavat erityispiirteet.

50. Ensinnäkin on riidatonta, ettei kansallinen tuomioistuin tutki joko omasta aloitteestaan tai kuluttajan pyynnöstä sopimusehtojen kohtuuttomuutta pakkotäytäntöönpanomenettelyssä. Kuten Romanian hallitus totesi, kansallinen tuomioistuin, joka antaa määräyksen pakkotäytäntöönpanon hyväksymisestä, ei voi evätä pakkotäytäntöönpanoa sen vuoksi, että täytäntöönpanoperusteena olevaan sopimukseen sisältyy kohtuuttomia ehtoja. Siviiliprosessikoodeksin 713 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 310/2018, kansallinen tuomioistuin ei voi tutkia joko omasta aloitteestaan tai kuluttajan pyynnöstä sopimuksen ehtojen kohtuuttomuutta sellaisen menettelyn yhteydessä, jossa kuluttaja vastustaa pakkotäytäntöönpanoa.

51. Toiseksi kuluttajan on pantava vireille erillinen menettely, johon ei sovelleta mitään määräaikaa, jotta kansallinen tuomioistuin voi tutkia täytäntöönpanoperusteena olevaa sopimusta sen määrittämiseksi, sisältyykö siihen kohtuuttomia ehtoja.

52. Kolmanneksi pakkotäytäntöönpanon keskeyttäminen on mahdollista siinä tapauksessa, että kuluttaja panee vireille erillisen menettelyn.

53. Neljänneksi pakkotäytäntöönpanoa ei keskeytetä automaattisesti, kunnes tuomioistuin antaa lopullisen ratkaisun erillisessä menettelyssä. Komission huomautusten, joita Romanian hallitus ei ole kiistänyt, mukaan kyseisessä menettelyssä kuluttaja voi vaatia pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä, mikä edellyttää tiettyjen oikeudellisten edellytysten täyttymistä ja etenkin kiireellisyyden osoittamista, jos keskeyttämistä vaaditaan kiireellisesti, sekä sellaisen vakuuden antamista, joka lasketaan vaatimuksen kohteen arvon perusteella.

54. Koska nyt käsiteltävässä asiassa ei ole viitteitä, jotka voisivat herättää epäilyjä vastaavuusperiaatteen noudattamisesta, on ainoastaan tutkittava, onko kyseinen kansallinen lainsäädäntö tehokkuusperiaatteen mukainen.

55. Totean aluksi, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella on vahvoja viitteitä siitä, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta tehokkuusperiaatteen valossa tulkittuina ovat esteenä kyseessä olevalle kansalliselle lainsäädännölle.

56. Ensinnäkin on huomautettava, ettei kansallinen tuomioistuin tutki joko omasta aloitteestaan tai kuluttajan pyynnöstä täytäntöönpanoperusteena olevan sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta missään pakkotäytäntöönpanomenettelyn vaiheessa.

57. Toiseksi vaikuttaa olevan merkittävä riski siitä, että asianomaiset kuluttajat voivat luopua erillisen menettelyn vireille panemisesta ja pakkotäytäntöönpanon keskeyttämisen vaatimisesta niiden kustannusten vuoksi, joita menettelyyn liittyy, tai siksi, etteivät he ole tietoisia oikeuksiensa laajuudesta tai eivät ymmärrä sitä.

58. Tältä osin vaikuttaa siltä, ettei kuluttaja todennäköisesti vaadi pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä, koska siitä on annettava vakuus, joka lasketaan vaatimuksen kohteen arvon perusteella. Voidaan katsoa, että kyseinen vaatimus tekee tällaisen keskeyttämistoimenpiteen toteutumisen käytännössä mahdottomaksi, koska on todennäköistä, että kuluttajalla maksamatta jättäneenä velallisena ei ole tarvittavia taloudellisia varoja vaaditun vakuuden asettamiseksi. Tällaisesta vaatimuksesta nimittäin seuraa, että mitä suurempi on sen saatavan arvo, jota velkoja vaatii ja joka voi perustua väitetysti kohtuuttomiin ehtoihin – kuten nähdään nyt käsiteltävässä asiassa, jossa kyseessä olevat saatavat ovat huomattavasti suurempia kuin sopimuksen kokonaisarvo, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 17 kohta) –, sitä todennäköisempää on, että kuluttaja on vastahakoinen vaatimaan pakkotäytäntöönpanon keskeyttämistä tai ei pysty tekemään niin.

59. Tässä tilanteessa, kun otetaan huomioon tämän ratkaisuehdotuksen 45 ja 46 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, on nähdäkseni todennäköistä, että pakkotäytäntöönpanomenettely päättyy ennen kuin tuomioistuin antaa ratkaisun erillisessä menettelyssä sillä seurauksella, että asianomaiset kuluttajat saavat vain jälkikäteistä suojaa, joka on epätäydellinen ja riittämätön joka ei siten ole riittävä eikä tehokas keino estää kohtuuttomien sopimusehtojen käyttö direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Yhdynkin komission näkemykseen, jonka mukaan on olemassa todellinen uhka siitä, että pelkästään erillisessä menettelyssä annettava tuomioistuimen ratkaisu sopimusehtojen kohtuuttomuudesta tulee liian myöhään ja on tehoton.

60. Lisäksi on niin, kuten Romanian hallitus totesi, ettei unionin tuomioistuin tarkastellut pakkotäytäntöönpanon keskeyttämisen mahdollisuutta 6.11.2019 antamassaan määräyksessä BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti ja Secapital,[26] johon tämän ratkaisuehdotuksen 46 kohdassa viitattiin. Tämä ei kuitenkaan mielestäni muuta sitä, että nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön – josta ei ollut kyse mainitussa määräyksessä – mukaan kansallinen tuomioistuin ei harjoita täytäntöönpanoperusteena olevan sopimuksen ehtojen kohtuuttomuuden valvontaa pakkotäytäntöönpanomenettelyn yhteydessä, vaan sitä harjoittaa todennäköisesti vasta myöhemmin, jos lainkaan, kansallinen tuomioistuin, joka antaa ratkaisun kuluttajan vireille panemassa erillisessä menettelyssä, ja tätä valvontaa voidaan siten pitää ilmeisen riittämättömänä direktiivillä 93/13 tarkoitetun kuluttajansuojan täyden tehokkuuden varmistamiseksi.

61. On siten katsottava, että kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö on tehokkuusperiaatteen vastainen, koska se tekee direktiivissä 93/13 kuluttajille annetun suojan takaamisen mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi.

[26] C-75/19, ei julkaistu, EU:C:2019:950.

62. Katson näin ollen, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta ovat tehokkuusperiaate huomioon ottaen esteenä pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle.

VI Ratkaisuehdotus

63. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Judecătoria Sectorului 2 Bucureştin ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa on tehokkuusperiaate huomioon ottaen tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan täytäntöönpanon vastustamisen yhteydessä tuomioistuimen ei ole kuluttajan pyynnöstä tai viran puolesta mahdollista tutkia, ovatko täytäntöönpanoperusteena olevan leasingsopimuksen ehdot kohtuuttomia, koska kuluttajan on mahdollista nostaa erillinen kanne sen toteamiseksi, sisältääkö sopimus direktiivissä tarkoitettuja kohtuuttomia ehtoja.